

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14.10.2026
Sayı : 2000

10/4714

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ekonomisinde gözlenen tüketim ağırlıklı büyüme yapısının nedenlerinin, bu büyüme modelinin ekonomik istikrar, yatırım eğilimi, üretim kapasitesi ve dış ticaret dengesi üzerindeki etkilerinin, ortaya çıkan yapısal kırılganlıkların ve sürdürülebilir büyüme açısından taşıdığı risklerin tüm yönleriyle araştırılması, kamu yararını koruyacak tedbirlerin belirlenmesi ve gerekli politika adımlarının atılması amacıyla, Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Cevdet AKAY

Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Son açıklanan büyüme verileri, Türkiye ekonomisinin sağlıklı ve dengeli bir büyüme patikasından uzaklaştığını açıkça ortaya koymaktadır. 2025 yılının son çeyreğinde ekonomi yıllık yüzde 3,4, çeyreklik bazda ise yalnızca yüzde 0,4 büyümüş; kaydedilen bu büyümenin büyük ölçüde özel tüketime dayanması, üretim, yatırım ve ihracat gibi sürdürülebilir büyümenin temel bileşenlerinin zayıfladığını göstermiştir. Nitekim özel tüketim yıllık yüzde 5,2 artarak büyümeye 2,9 puan katkı sağlarken, toplam büyümenin neredeyse tamamını tek başına sırtlamıştır. Bu tablo, ekonomik büyümenin yapısal olarak kırılgan bir zeminde ilerlediğine işaret etmektedir.

Özel tüketimde yaşanan artışın büyümeyi sürüklemesi, kısa vadede ekonomik canlılık görüntüsü yaratmakla birlikte, uzun vadede ciddi riskler barındırmaktadır. Bir önceki çeyrekte yüzde 1,6 artan özel tüketimin son çeyrekte yüzde 4,2'ye sıçraması, büyümenin tüketim üzerinden hızlandığını ortaya koyarken; yatırımların yıllık bazda yüzde 5,4 artmasına rağmen çeyreklik bazda yüzde 0,3 gerilemesi, üretim kapasitesinin geleceğine ilişkin soru işaretlerini artırmaktadır. İhracatın çeyreklik bazda yüzde 4,5 düşmesi ve ithalatın yüzde 4,3 artması sonucu net dış ticaretin büyümeyi 1,2 puan aşağı çekmesi ise dış dengedeki bozulmayı açıkça ortaya koymaktadır. Kamu harcamalarının hem yıllık hem çeyreklik bazda daralması da ekonomik aktivitenin desteklenmesinde sınırlı bir rol oynandığını göstermektedir.

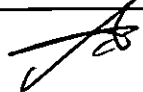
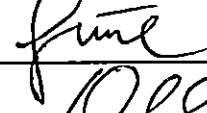
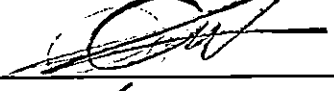
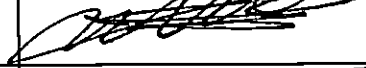
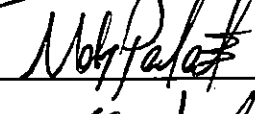
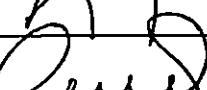
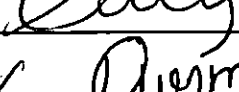
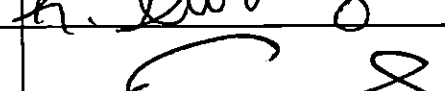
Bu çerçevede ortaya çıkan büyüme kompozisyonu, Türkiye ekonomisinin üretim odaklı değil, tüketim odaklı bir yapıya sürüklendiğini ortaya koymaktadır. Ekonominin tek ayak üzerinde ilerlemesi anlamına gelen bu durum; dış kırılganlıkları artırmakta, cari açık riskini büyütme ve makroekonomik istikrarı tehdit etmektedir. Nitekim çeyreklik büyümenin düşük kalmasına rağmen stok değişiminin 0,8 puanlık katkı sağlaması, bu geçici kalem olmasaydı büyümenin daha da zayıf gerçekleşeceğini göstermektedir. Sürdürülebilir olmayan bu büyüme modeli, olası bir talep daralmasında ekonominin sert bir şekilde yavaşlamasına yol açabilecek riskler barındırmaktadır.

Bugün gelineen noktada temel soru açıktır: Türkiye ekonomisinde büyüme neden üretim ve ihracat yerine tüketime dayalı hâle gelmiştir? Yatırımlardaki ivme kaybının nedenleri nelerdir? Dış ticaret dengesindeki bozulmanın büyüme üzerindeki etkileri ne olacaktır? Mevcut ekonomi politikaları sürdürülebilir bir büyüme yapısı oluşturmak için yeterli midir?

Ekonomik büyümenin niteliğinin doğru analiz edilmemesi hâlinde, karşı karşıya kalınacak tablo yalnızca bir yavaşlama değil; aynı zamanda üretim kapasitesinde daralma, istihdam kaybı ve artan dış kırılganlıklar olacaktır. Bu nedenle, büyüme verilerinin arka planındaki yapısal sorunların ortaya konulması ve gerekli politika önlemlerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye ekonomisinde son dönemde gözlenen tüketim ağırlıklı büyüme yapısının nedenlerinin; yatırım, üretim ve dış ticaret üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması; ortaya çıkabilecek ekonomik kırılganlıkların tespit edilerek gerekli politika önlemlerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

..... Sayılı Meclis Araştırması Önerisinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Murhan YONTAR	Tekirdağ	
Ayşe Benkeçli	Bartın	
ÖZMİR DİNLER	ANKARA MV.	
Boris BEKTAS	Konya Mu	
Cem AVŞAR	Tekirdağ MV.	
Ali KARADA	USAK MV.	
Coşkun Atılgı, İlgör	İst. M.	
Veddi Gündoğdu	Kırklareli mv.	
Enver Fethi GÖNER	Alanya	
Mahir POÇAT	İZMİR	
Nermin Yıldırım Kora	Hatay	
Ali Özkaya	K. Maraş	
Ahmet Baran YAZGAN	Edirne	
Mehmet GÖRGENKAYA	Hatay	
İlhan ÖZANAYAN	Tekirdağ	
Ediz ÜN	Edirne	
Kadim DÜLMAR	Tatvan	
R. İ. NARCANOĞLU	İZMİR	
Jale Nur ÖZÜLLÜ	ESKİŞEHİR	